

Väljaandja: Riigikogu
Akti liik: seadus
Teksti liik: algtekst
Jõustumise kp: 26.10.2015
Avaldamismärge: RT I, 16.10.2015, 1

Välja kuulutanud
Vabariigi President
07.10.2015 otsus nr 681

Kollektiivse töötüli lahendamise seaduse muutmise seadus

Vastu võetud 23.09.2015

Kollektiivse töötüli lahendamise seadusestehakse järgmised muudatused:

1)seaduses asendatakse sõna „lepitaja” sõnadega „riiklik lepitaja” vastavas käändes;

2)paragrahvi 8 lõiked 1 ja 2 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Riiklik lepitaja on sõltumatu erapooletu ametiisik, kes aitab töötüli pooltel leida neid rahuldavat lahendust.

(2) Riikliku lepitaja põhimääruse kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.”;

3)paragrahvi 8 lõiked 3–5 tunnistatakse kehtetuks;

4)seadust täiendatakse §-dega 8¹–8⁶;järgmises sõnastuses:

„§ 8¹. Riiklikule lepitajale esitatavad nõuded

Riikliku lepitajana tegutsev isik peab:

- 1) olema teovõimeline Eesti Vabariigi kodanik, kelle alaline elukoht on Eesti Vabariigis;
- 2) olema omandanud kõrghariduse või sellele vastava kvalifikatsiooni Eesti Vabariigi haridusseaduse § 28 lõike 2²tähenduses või sellele vastava välisriigi kvalifikatsiooni;
- 3) omama kollektiivse töötüli lahendamiseks vajalikke oskusi, kogemusi ja teadmisi, sealhulgas oskusi, kogemusi ja teadmisi tööõigusest ning tööturu ja ettevõtluse toimimisest;
- 4) valdama keeelseaduse nõuetest lähtudes riigikeelt vähemalt C1-tasemel.

§ 8². Riikliku lepitaja valimine ja ametisse nimetamine

(1) Tööandjate ja ametiühingute keskliidud lepivad riikliku lepitaja kandidaadis kokku:

- 1) hiljemalt kolm kuud enne ametisoleva riikliku lepitaja ametiaja lõppemist käesoleva seaduse § 8³punktis 1 sätestatud alusel või
- 2) kolme kuu jooksul pärast riikliku lepitaja ametiaja lõppemist käesoleva seaduse § 8³punktides 2–5 sätestatud alusel.

(2) Tööandjate ja ametiühingute keskliidud esitavad kokkuleppe valdkonna eest vastutava ministri kaudu Vabariigi Valitsusele või teavitavad Vabariigi Valitsust tähtaegselt kokkuleppe mittesaavutamise valdkonna eest vastutava ministri kaudu. Kokkuleppele lisatakse:

- 1) kandidaadi kirjalik nõusolek asuda riikliku lepitaja ametikohale;
- 2) dokumendid, mis tõendavad kandidaadi vastavust käesoleva seaduse §-s 8¹sätestatud nõuetele.

(3) Kui tööandjate ja ametiühingute keskliidud ei saavuta riikliku lepitaja kandidaadi suhtes tähtaegselt kokkulepet, valitakse riikliku lepitaja kandidaat Sotsiaalministeeriumi korraldatud avaliku konkursi korras.

(4) Konkursi komisjon on kolmeliikmeline ning sellesse kuuluvad valdkonna eest vastutav minister, tööandjate keskliidu esindaja ja ametiühingute keskliidu esindaja. Kui ametiühingute või tööandjate keskliite on rohkem kui üks, nimetavad nii ametiühingute keskliidud kui ka tööandjate keskliidud kumbki ühe esindaja. Komisjon langetab otsuse riikliku lepitaja kandidaadi kohta lihthäälteenamusega.

(5) Sotsiaalministeerium teavitab konkursi lõpptulemustest konkursi võitnud isikut ja valituks mitteosutunud kandidaate kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis viie tööpäeva jooksul alates konkursi lõpptulemuste selgumisest.

(6) Kui käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel ei õnnestu riikliku lepitaja kandidaati valida, esitab riikliku lepitaja kandidaadi Vabariigi Valitsusele valdkonna eest vastutav minister.

(7) Vabariigi Valitsus nimetab riikliku lepitaja ametisse viieks aastaks.

§ 8³. Riikliku lepitaja ametiaja lõppemine

Riikliku lepitaja ametiaeg lõpeb:

- 1) tähtaja möödumise päeval;
- 2) 30 tööpäeva möödumisel omal soovil ametist lahkumise avalduse esitamisest valdkonna eest vastutavale ministrile;
- 3) tahtlikult toimepandud kuriteo eest süüdimõistva kohtuotsuse jõustumise päeval;
- 4) päeval, kui jõustub ettevaatamatuse tõttu toimepandud kuriteo eest süüdimõistev kohtuotsus, millega on ette nähtud vabaduskaotuslik karistus;
- 5) riikliku lepitaja surma korral.

§ 8⁴. Riikliku lepitaja töötingimused

Riiklikule lepitajale kohaldatakse avaliku teenistuse seaduse § 43 lõikeid 1, 2 ja 4 ning § 62.

§ 8⁵. Riikliku lepitaja asetäitja-nõunik

(1) Riikliku lepitaja asetäitja-nõunik täidab riikliku lepitaja ülesandeid:

- 1) riikliku lepitaja ajutisel äraolekul;
- 2) olukorras, kui riiklik lepitaja on ennast lepitusmenetlusest taandanud;
- 3) riikliku lepitaja ametiaja lõppemisel kuni uue riikliku lepitaja nimetamiseni.

(2) Riikliku lepitaja asetäitja-nõunik peab vastama käesoleva seaduse §-s 8¹ riiklikule lepitajale esitatud nõuetele.

(3) Lisaks töölepingu seaduses sätestatule on riiklikul lepitajal õigus riikliku lepitaja asetäitja-nõunikuga tööleping üles öelda 90 kalendripäeva jooksul alates riikliku lepitaja ametisse nimetamisest, teatades töölepingu lõppemisest ette vähemalt 30 kalendripäeva.

§ 8⁶. Riikliku Lepitaja Kantselei

(1) Riikliku Lepitaja Kantselei (edaspidi *kantselei*) on riiklikku lepitajat teenindav asutus.

(2) Kantseleid juhib riiklik lepitaja. Riiklik lepitaja sõlmib kantselei töötajatega töölepingud.

(3) Riikliku lepitaja asetäitja-nõunik kuulub kantselei koosseisu.

(4) Riikliku lepitaja ja kantselei tegevuseks vajalikud kulud kaetakse riigieelarvest.

(5) Kantselei registreeritakse riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste riiklikus registris selle registri põhimääruses sätestatud korras.”;

5)paragrahvi 9 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Riikliku lepitaja põhiülesanne on kollektiivse töötüli lahendamisele kaasaaitamine lepitusmenetluses. Riiklik lepitaja selgitab välja töötüli põhjused ja asjaolud ning pakub välja lahendusi.”;

6)paragrahvi 18 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Kavandatavast hoiatusstreigist on töötajate esindaja, ühing või liit kohustatud teatama tööandjale, tööandjate ühingule või liidule ja kohalikule omavalitsusele kirjalikult vähemalt kolm päeva ette.”;

7)paragrahvi 18 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

„(4) Kavandatavast toetusstreigist on töötajate esindaja, ühing või liit kohustatud teatama tööandjale, tööandjate ühingule või liidule ja kohalikule omavalitsusele kirjalikult vähemalt viis tööpäeva ette.”;

8)paragrahvi 19 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Streigi või töösulu algust võib edasi lükata üks kord: Vabariigi Valitsus riikliku lepitaja ettepanekul ühe kuu võrra või linna- või maavalitsus riikliku lepitaja ettepanekul kahe nädala võrra.”;

9)paragrahvi 23¹ tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Kollektiivse töötüli läbivaatamise takistamise, selleks vajalike dokumentide või andmete esitamisest keeldumise või esitamata jätmise või riikliku lepitaja poolt määratud ajal lepitustoimingutele mitteilmumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.”;

10)seadust täiendatakse V peatükiga järgmises sõnastuses:

**„V. peatükk
RAKENDUSSÄTTED**

§ 29. Riikliku lepitaja valimise ja ametisse nimetamise erisus

(1) Käesoleva seaduse § 8²jõustumise ajal ametis olev riiklik lepitaja on ametis kuni ametiaja lõppemiseni.

(2) Kui käesoleva seaduse § 8²jõustumise ajal täidab riikliku lepitaja ülesandeid riikliku lepitaja kohusetäitja, lõpeb tema poolt riikliku lepitaja ülesannete täitmine käesolevas seaduses sätestatud alustel ja korras riikliku lepitaja ametisse nimetamisega. Tööandjate ja ametiühingute keskliitudel on nelja kuu jooksul käesoleva seaduse § 8²jõustumisest arvates õigus leppida kokku riikliku lepitaja kandidaadis. Käesoleva seaduse § 8²lõike 2 alusel esitavad keskliidud kokkuleppe valdkonna eest vastutava ministri kaudu Vabariigi Valitsusele või teavitavad Vabariigi Valitsust tähtaegselt kokkuleppe mittesaavutamise valdkonna eest vastutava ministri kaudu. Keskliitude kokkuleppe mittesaavutamise korral kohaldatakse käesoleva seaduse § 8²lõikeid 3–7.”.

Eiki Nestor
Riigikogu esimees